

ترجیع (فقه)

ترجیع به دو معنی در فقه آمده:

۱. ترجیع به معنی تکرار قسمتی از **اذان** (مانند **شهادتین**) که از آن در بلب **صلوات** سخن رفته است و نزد **شیعه** امامیه اگر به قصد مشروعیت ادا شود، **بدعت** و **حرام** است.
۲. ترجیع به معنی گرداندن آواز در گلو (چهجه زدن) که از آن به مناسبت در بلب **تجارت** سخن رفته است.

فهرست مندرجات

۱ - معانی ترجیع

۱.۱ - معنی اول و بررسی اقوال آن

۱.۲ - معنی دوم

۲ - پانویس

۳ - منبع

معانی ترجیع

ترجیع به معنی تکرار قسمتی از **اذان** و نیز گرداندن آواز در گلو (چهجه زدن) است.

← معنی اول و بررسی اقوال آن

تکرار دو بار **شهادتین** در **اذان**، افزون بر عدد معین، یکی از اقوال در تعریف ترجیع است. دیگر اقوال در مسئله عبارت است از: تکرار **تکبیر**، علاوه بر تکرار **شهادتین**؛ تکرار فصلی از **اذان** افزون بر شمار معین آن فصل؛ تکرار **شهادتین** با صدای بلند پس از آهسته گفتن آن یا بلند یا آهسته گفتن **شهادتین** در هر دو مرحله؛ و اعاده **شهادتین** با صدای بلند بعد از آهسته گفتن آن. از ترجیع بدین معنا در بلب **صلوات** سخن رفته است.

از منظر **علمیه**، ترجیع در **اذان** به معنای آخری یا **مباح** است و یا **مستحب**؛ لیکن نزد **شیعه** امامیه اگر به قصد مشروعیت ادا شود به همه تعاریف آن، **بدعت** و **حرام** است؛ بلکه گفتن آن به قصد جزئی از **اذان** موجب **بطان اذان** می‌شود؛ اما در اینکه بدون قصد مشروعیت یا جزئیت **حرام** است یا **مکروه**، اختلاف است. اگر تکرار به جهت حاجتی همچون اعلام و اخبار برای جمع شدن مردم جهت اقامه **نماز** باشد جایز است.

[۱] **جواهر الکلام** جلد ۹ صفحه ۱۱۰ تا ۱۱۲

[۲] الموسوعة الفقهية جلد ۱۱ صفحه ۱۷۶.

← معنی دوم

ترجیع به معنی گرداندن آواز در گلو (چهجه زدن) که از آن به مناسبت در بلب **تجارت** سخن رفته است. تعدادی از فقها **غنا** را به آواز مشتمل بر ترجیع - که مناسب با مجالس **لیهو** است - تعریف کرده‌اند.

[۳] **جواهر الکلام** جلد ۲۲ صفحه ۴۴ تا ۴۸

پانویس

۱. ↑ **جواهر الکلام** جلد ۹ صفحه ۱۱۰ تا ۱۱۲

۲. ↑ الموسوعة الفقهية جلد ۱۱ صفحه ۱۷۶.

کتاب فرهنگ فقه مطابق مذهب اهل بیت علیهم السلام جلد ۲ صفحه ۴۴۶ و ۴۴۷؛ تالیف شده توسط جمعی از پژوهشگران زیر نظر سید محمود هاشمی شاهرودی.

رده‌های این صفحه: [اذان و اقامه](#) | [فقه](#) | [موسیقی](#) | [نماز](#)